

Садржај

Живорад Жика Лазић - [Књажев секретар](#)

Драма Жике Лазића *Књажев секретар* премијерно је приказана у Народном позоришту у Београду 1970. године; објављујући је после четири деценије, Редакција едиције Савремена српска драма жели да укаже на вредности овог Лазићевог штива које оновремена позоришна критика и публицистика нису уочиле. Драма је спочитавана фрагментарност, структурна нецеловитост, сценска спектакуларност и потчињеност целог текста лику књаза Милоша, како сублимише критичарска разматрања Петар Волк. (Писци националног театра, 1995, 263.) Исти аутор истиче ваљаност фељтонистичке основе комада, сматрајући да је било потребно да се у репертоар врати историјска драма. Повест о секретару кнеза Милоша, Алекси Поповском, који је – како то описује Жика Лазић – главом платио забрањену љубав, мелодрамском основном скрива праву тему на којој писац у време настанка драме није смео да инсистира. Реч је о владавини тиранина који управља земљом не поштујући ни Божије ни људске законе, ослањајући се на батинаше, удворице и доушнике које промовише у дворску камарилу. Жика Лазић је, додуше, у личности кнеза Милоша нашао самодршца, али је желео да избегне сваку могућну алузију на актуелни режим, па је отуда позвао у помоћ историјске личности као што су Вук Карауић, Јоаким Вујић...

[>>>](#)

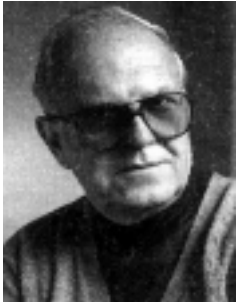
[види поговор](#)

Борислав Пекић - [Цинцари или кореспонденција](#)

Занимљив и сценски атрактиван експеримент начинио је Борислав Михајловић Михиз према роману Борислава Пекића *Цинцари или Кореспонденција*; Михизова драматизација није иновирала али је на виртуозан начин потврдила већ од раније нам знани драматуршки поступак којим се сценски текст ствара од преписке. Реч је, дакле, о интелигентно вођеном приказивању писама које једни другима упућују чланови угледне трговачке куће Његован (треба ли рећи да припадају етничкој заједници Цинцара) током 1847/48 године. Пекић духовито слика бизарну причу о привременом заљубљивању најмлађег Симеона Његована у циркуску јахачицу Јулијану, због које напушта породицу и – што је много горе – фирму. Ствари ће се, разуме се, довести у ред, млади Симеон ће се покајати и оженити у интересу фирме, а најстарији Симеон ће показати да се његова мудрост ослања на огромно искуство, премда ће и он искусити чари заносне Јулијане. Ова представа, премијерно приказана 1980. године у Атељеу 212 била је омиљена код гледалаца и налазила се на репертоару двадесетак година. О представи је хроничар написао: “Текст је био толико супериоран и снажан, а ликови богати и слојевити, да се режија свела на техничке аранжмане, како би исказ био што убедљивији... [>>> види поговор](#)

Слободан Стојановић - [Велики дан](#)

Драма Слободана Стојановића *Велики дан* у поднаслову носи одредницу драмска фреска. Сам аутор вели да она представља варијацију на два слична мотива из песме Ивана Вазова *У рову* и дела хронике Српска трилогија Стевана Јаковљевића. Драмска прича одвија се на фронту, 1918. године на Ускрс, када ратници зараћених страна, српске и бугарске, упркос наредби претпостављених команди, спонтано прекидају борбена дејства и прослављају велики хришћански празник. Слободан Стојановић, позивајући се на великог бугарског песника и значајног српског хроничара Првог светског рата, више него успешно доказује тезу да у ратном метежу страда народ који се незнано зашто нашао у средишту сукоба политичких интереса. Стојановић, даље, поставља питања о смислу и бесмислу рата, свеопштег разарања, залудних погибија и такође истог таквог јунаштва; резигнацију ратом подједнако исказују српски и бугарски официри, немоћни да се супротставе политичким притисцима и одлукама ратних штабова. Њихово очајање је идентично, а у пркосним подухватима појединаца могу се препознати блескови личног витештва које служи на част ратнику, при чему херојски гестови и неминовне смрти склањају у страну она важна питања ратних циљева, политичких и државних интереса и свих пратећих околности које сваки рат изазива...

[>> види поговор](#)

Миодраг Ђукић - [Вила Метаморфоза](#)

Психоделични драмски есеј *Вила метаморфоза* сложено је драмско штиво у коме Миодраг Ђукић наставља са истраживањем насиља; овога пута сценско збивање смештено је у клинику за лечење психијатријских болесника, али читалац се неће срести са пацијентима, нити ће имати прилику да успостави било какву могућност компарације између “здравих” и “болесних”. Писац Миодраг Ђукић усредсређује читаочеву пажњу на вивисекцију односа који постоје између управника болнице Леонарда Милера и подређеног му особља; али, у драмским текстовима Миодрага Ђукића никада позиција рамских јунака није једнозначна или линеарна, нити релације између њих једноставне и предвидиве. Ђукић, напротив, увек изграђује амбивалентне ситуације у којима се улоге насилника и жртве мењају из часа у час, тако да читалац бива списатељевом вољом и беспрекорном вештином и сам увучен у шизофрену ситуацију потраге за било каквом истином или извесношћу. Речено је већ да су односи између Леонарда и особља компликовани, а суштина тих односа проистиче из брачних, љубавних и прељубничких веза које постоје између четворо јунака драме. Код Миодрага Ђукића нема нежности у љубавним троуглима и четвороуглима, његови јунаци и јунакиње остварују хетеросексуалну али и хомосексуалну љубав (ако је то уопште љубав) и заплићу се у мрежу створену од патолошких страсти, потребе за доминацијом и самопрезиром...

[>>> види поговор](#)

Миладин Шеварлић - [Апсолутни слух](#)

Драмом *Апсолутни слух* Миладин Шеварлић употпуњује онај део свог драмског опуса посвећен критичко-социјалним темама савремене друштвене патологије. У доследно поштованој реалистичкој фактури, Миладин Шеварлић представља стандардни породични сукоб оца и сина, наводећи читаоца да своје симпатије посвети млађаном Микију Здраволупцу, тинејџеру који трпи насиље оца Боривоја, тајкуна и никоговића. Али, насиље у дому Боривоја Здраволупца није тековина садашњег тренутка, већ је оно део породичне традиције коју је успоставио Боривојев отац Трифун о чему, дискретно говори и његова супруга Елза, док нама преостаје питање о прераној смрти Микијеве мајке Руже, како, где и због чега је умрла, а при томе не искључујемо могућност да је и она једна од Боривојевих жртава. Дуга је листа насилништва у породици, баш као што је дуга и листа Боривојевих недела. Писац жели да нам демонстрира принцип да једна криминална радња проистиче из претходне, а да заједнички стварају плодно тле за стварање нових, сложенијих и опаснијих злочина. Писац, затим, указује на спрегу нових богаташа – читај криминалаца – и припадника грађанске елите, чиме се обезбеђује полицијска и, што да не, могућа политичка заштита гангстера. Поузданом руком водећи драмску причу према једино могућном завршетку, Миладин Шеварлић начинио је реску повест о савременом животу, не либећи се да проговори о данашњим моћницима, о личностима које вуку конце у криминалним пословима а које истовремено уживају углед у пословним и другим круговима...

[>>> види поговор](#)

Радомир Путник - [Поговор](#)

Едиција Савремена српска драма КЊИГА 40

Издавачи: УДРУЖЕЊЕ ДРАМСКИХ ПИСАЦА СРБИЈЕ, 11000 Београд, Господар Јевремова 19 и ПОЗОРИШТЕ “МОДЕРНА ГАРАЖА”, Мајке Јевросиме 30

www.drama.org.rs

udraps@gmail.com

За издаваче: Миодраг Ђукић и Братислав Петковић

Одговорни уредник, Миодраг Ђукић

Главни уредник, Момчило Ковачевић

Извршни уредник, Недељко Бодирога

Редакција: Миладин Шеварлић, Бошко Сувајцић, Снежана Кутрички, др Едуард Дајч, Радомир Путник

Коректура - Редакција

Ликовно и техничко решење, Ново Чогурић

Припрема за штампу, Светозар Станкић

ISBN 978-86-85501-29-6

Штампа и повез: "ГРАФОРЕКЛАМ", Параћин

Штампање завршено децембра 2009.

Тираж: 300 примерака